

ผลการศึกษา

จากการไปสัมภาษณ์แบบเจาะจง (Focused Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ในชุมชนทั้งสองแห่ง ได้รายละเอียดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กำลังศึกษาอยู่ดังนี้

ชุมชนบ้านน้ำยอนมีจำนวน 98 หลังคาเรือน มีบางหลังคาเรือนแยกออกไปไม่ค่อยเกี่ยวข้องกับชุมชนน้ำยอน แต่ก็ยังขึ้นบัญชีว่าอยู่ในชุมชนบ้านน้ำยอน มีประชากร ชาย 226 คน หญิง 336 คน มีวัด 1 แห่ง ซึ่งเป็นศูนย์รวม ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ได้แก่ การประชุม การอบรม เป็นต้น ภายในวัด มีหอกระจายข่าวสามารถรับฟัง ได้ยินทุกหลังคาเรือน ภายในชุมชน มีโรงเรียน 1 แห่ง เป็นโรงเรียน ของตำรวจตระเวนชายแดน มีนักเรียน 173 คน การศึกษามีถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนี้ ได้รับการสนับสนุนจาก ทางการค่อนข้างมาก ได้แก่ เสื้อผ้า นักเรียน เครื่องนุ่งห่ม อาหาร เป็นต้น จึงมีชาวบ้านจากหมู่บ้านอื่นส่งลูกมาเรียนที่นี้ เด็กนักเรียนที่จะจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีเรียนต่อไม่เกิน 5 คน ต่อปี ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนไม่สามารถออกหลักฐานการจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้เหมือนกับ โรงเรียน ในสังกัดของสำนักงานประถมศึกษาอำเภอ ดังนั้น จึงมีเด็กชายและเด็กหญิงบางส่วนออกจากชุมชนไปทำงานที่อื่น ชุมชนบ้านน้ำยอนอยู่ริมฝั่งแม่น้ำกก ติดชายแดนไทยพม่า มักถูกใช้เป็นช่องทางผ่านของยาเสพติดเสมอ ในชุมชนเองก็มีผู้ติดยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น ถึง 37 คน เป็นผู้หญิง 1 คน ในกลุ่มผู้ติดยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น ได้มีคนเสียชีวิตไปแล้ว 2 คน ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีคนติดยาเสพติดบางคนจะใช้เข็มและใช้ริงค์ของตัวเอง ไม่ปะปนกับคนอื่น แต่บางส่วนก็มีการใช้ร่วมกัน คนที่ติดยาเสพติดมักแยกตัวเองไม่ค่อยยุ่งเกี่ยวกับชาวบ้านทั่วไป ที่บ้านท่าตอนซึ่งอยู่ฝั่งแม่น้ำกก ตรงกันข้ามกับบ้านน้ำยอนเป็นชุมชนใหญ่ มีความเจริญ และมีโรงพยาบาล 1 แห่งด้วย พวกหนุ่มสาวของทั้งสองชุมชน และจากหมู่บ้านอื่นๆ ใกล้เคียงนิยมมาดูภาพยนตร์ โดยเฉพาะถ้าเป็นภาพยนตร์ประเภททางลามก หรือค่อนข้างส่อออกไปทางเพศแล้วจะมีคนมาชมกันมาก และเมื่อภาพยนตร์เลิกก็มักจะมีการจับคู่ไปมีเพศสัมพันธ์กัน ในที่ลับลับตาคนเสมอ ในระยะหลังเมื่อมีการให้ความรู้เรื่อง โรคเอดส์ รวมทั้งมีวิธีการประเมินชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Participatory rural appraisal, PRA) ทำให้พฤติกรรมดังกล่าวลดลงอย่างมาก นอกจากนั้นการมีเพศสัมพันธ์ ระหว่างเพื่อนบ้าน ประเภทสามีหรือภรรยาปลอม กล่าวคือมีการพอกพอกใจซึ่งกันและกัน ก็ไม่มีเพศสัมพันธ์กัน ได้ลดจำนวนลงอย่างมากเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ชายบางคนและชายหนุ่มบางส่วน ก็มีการไปขอรับถุงยางอนามัย จากสถานีอนามัยเสมอ ในชุมชนบ้านน้ำยอนมีผู้หญิงไปทำงานเป็นหญิงอาชีพพิเศษ 15 คน

ชุมชนบ้านท่ามะแกง มีจำนวน 222 หลังคาเรือน ประชากรเป็นชาย 401 คน หญิง 382 คน มีวัด 1 แห่ง มีโรงเรียน 1 แห่ง เป็นโรงเรียนชั้นประถมที่กำลังขยายการศึกษาเพิ่มอีก 3 ปี โรงเรียนนี้ มีนักเรียนประถมศึกษา 108 คน มีนักเรียนอนุบาล 32 คน และมีนักเรียนมัธยมศึกษา 38 คน เด็กชั้นประถมทุกคนได้เรียนต่อชั้นมัธยมหมด ในชุมชนนี้มีผู้ติดเชื้อเอดส์เสียชีวิต 37 คน เป็นผู้หญิง 1 คน มีคนติดเชื้อเอดส์เสียชีวิตจากการฉีดยาเข้าเส้น 2 คน ในช่วงเวลาที่ผ่านมา การติดเชื้อเอดส์เริ่มต้นมาจากกลุ่มผู้ชายที่ไปรับจ้างตัดไม้ และต้องการให้มีกำลัง จึงใช้ยาเสพติด หลังจากนั้นก็ติดเชื้อมาตลอด จนติดเชื้อเอดส์เสียชีวิตเข้าเส้น ส่วนใหญ่มีการใช้เข็มร่วมกัน โดยผู้ชายเสพยาเสพติดเป็นคนฉีดให้ มีส่วนน้อยที่ใช้เข็มและไซริงค์ของตัวเอง ซึ่งมักจะเป็นคนฐานะดี ผู้ติดเชื้อเอดส์เมื่อหาเงินได้น้อย เช่น หามาได้ 10 บาท ก็จะไปขอฉีดจากคนขายยาเสพติด และคนขายยาเสพติดก็จะแบ่งฉีดให้ ปกติเฮโรอีน 1 หลอดมีราคาสูงกว่านี้ คนติดเชื้อเอดส์ที่เป็นคนพื้นเมืองมักปกปิดตัวเอง ไม่ให้ข้อมูล แต่ชาวเขาเผ่าอีกที่มาติดเชื้อเอดส์ มักจะให้ข้อมูลที่แท้จริงต่อเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย พบว่ามีชาวเขาเผ่าอีก 1 คนมาติดเชื้อเอดส์ โดยใช้เข็มร่วมกับคนติดเชื้อเอดส์คนอื่น ได้เสียชีวิตไปแล้วจากโรคเอดส์ ซึ่งมีการวินิจฉัย ยืนยันจากแพทย์ โครงการหลวงที่มาออกหน่วยเคลื่อนที่ พวกติดเชื้อเอดส์ มักมีการลักขโมยสิ่งของในชุมชนเสมอ ผู้ใหญ่บ้านแนะนำให้เลิกยาเสพติดในที่ประชุมลูกบ้านบ่อย ๆ แต่ไม่ได้ผล การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนบ้านประเภทสามีเปลหรือภรรยาเปลในชุมชนนี้มีประมาณ 10 คู่ พวกชายหนุ่มมีการพกถุงยางอนามัยติดตัวเสมอ โดยมาเบิกที่สถานีอนามัย บางคนไปมีเพศสัมพันธ์กับอดีตหญิงอาชีพพิเศษที่หมู่บ้านข้างเคียง ซึ่งเป็นหญิงที่เลิกอาชีพบริการทางเพศแล้วมาอยู่บ้าน โดยการมีเพศสัมพันธ์เกิดขึ้นด้วยความพอใจกันและกัน ไม่มีการจ่ายเงิน ชายหนุ่มบางส่วนก็ไปเที่ยวผู้หญิงที่อำเภอฝาง ซึ่งมีช่องโสเภณี มากกว่า 10 แห่ง ในชุมชนบ้านท่ามะแกงมีหอกระจายข่าว 3 จุด คือที่โรงเรียน ซึ่งดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ โดยเด็กนักเรียน ในช่วงโรงเรียนเปิดเทอมเท่านั้น ที่วัดและที่บ้านผู้ใหญ่บ้าน มักมีการดำเนินงานไม่แน่นอน นอกจากนั้นพื้นที่หลายแห่งในชุมชน ไม่ค่อยจะได้ยินเสียงจากหอกระจายข่าว ชาวบ้านก็ไม่ค่อยสนใจ บางคนไม่อยู่บ้านเพราะออกไปทำงาน บางบ้านก็มีการเปิดฟังเพลงเสียงดังในช่วงออกอากาศ ทำให้การรับข่าวสารของชาวบ้านมีค่อนข้างน้อย

ในการสัมภาษณ์แบบเจาะจงและการสนทนากลุ่ม อธิบายให้เห็นแบบแผนพฤติกรรมบางอย่างที่อยู่เบื้องหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำให้มองเห็นภาพการควบคุมและป้องกันชุมชนจากโรคเอดส์ ของชุมชนบ้านน้ำยอนและชุมชนบ้านท่ามะแกง ได้ชัดเจนขึ้นพอสมควร

จากการศึกษาพบว่าทั้งสองชุมชน ชาวบ้านที่ไม่ได้เรียนหนังสือค่อนข้างมาก ทำให้มีคนที่ไม่ค่อยรู้หนังสืออยู่จำนวนหนึ่ง และมีอีกส่วนหนึ่ง ไม่ได้อยู่ที่บ้านขณะทำการศึกษา ทำให้จำนวนตัวอย่างลดลง ชุมชนที่ทำการศึกษาคือบ้านน้ำยอนเป็นชุมชนที่มีวิธีการประเมินชุมชนแบบมีส่วนร่วม ชุมชนที่ทำการเปรียบเทียบคือบ้านท่ามะแกง เป็นชุมชนที่มีวิธีการที่ปฏิบัติอยู่ ผลการศึกษามีดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตาราง 1 ข้อมูลทั่วไปของชุมชนบ้านน้ำยอน และชุมชนบ้านท่ามะแกง

		ชุมชนบ้านน้ำยอน (วิธีประเมินชุมชนแบบมีส่วนร่วม)				ชุมชนบ้านท่ามะแกง (วิธีที่ปฏิบัติอยู่)			
เพศ	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ				
-ชาย	38	50.7		44	42.7				
-หญิง	37	49.3		59	57.3				
รวม	75	100.0		103	100.0				
อายุ (ปี)	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ	
15-20	5	11	16	21.3	3	10	13	12.6	
21-25	12	11	23	30.7	8	10	18	17.5	
26-30	8	5	13	17.3	6	17	23	22.3	
31-35	5	7	12	16.0	11	14	25	24.3	
36-40	7	3	10	13.4	6	5	11	10.7	
41-45	1	0	1	1.3	4	2	6	5.8	
46-50	-	-	-	-	6	1	7	6.8	
อายุเฉลี่ย(ปี)	27.1±7.2	25.1±7.0			33.5±8.9	28.5±7.4			
(X̄±SD.)									
จำนวนคนในครัวเรือน โดยเฉลี่ย			4.9 คน	จำนวนคนในครัวเรือน โดยเฉลี่ย			4.0 คน		
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีอายุตั้งแต่				จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีอายุตั้งแต่					
15 ปีขึ้นไป โดยเฉลี่ย			3.7 คน	15 ปีขึ้นไป โดยเฉลี่ย			2.9 คน		

ตาราง 1 (ต่อ)

ระดับการศึกษา	ชุมชนบ้านน้ำยอน		ชุมชนบ้านท่ามะแกง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
-ไม่เรียนหนังสือ	10	13.3	11	10.7
-ชั้นประถมศึกษาตอนต้น	46	61.3	52	50.5
-ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย	8	10.7	24	23.3
-ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	2	2.7	9	8.7
-ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	3	4.0	2	1.9
-อื่น ๆ เช่น ไม่ตอบ, สูงกว่าชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย	6	8.0	5	4.9
รวม	75	100.0	103	100.0
สถานภาพสมรส	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
-โสด	19	25.3	24	23.3
-คู่	53	70.7	74	71.8
-แยกหรือหย่า	2	2.7	5	4.9
-หม้าย	1	1.3	-	-
รวม	75	100.0	103	100.0
อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
-รับจ้าง	32	42.7	39	37.9
-เกษตรกร	32	42.7	40	38.8
-นักเรียน, นักศึกษา	2	2.7	1	1.0
-พนักงาน, ลูกจ้าง	4	5.3	4	3.9
-ค้าขาย	1	1.3	8	7.8
-แม่บ้าน	4	5.3	9	8.7
-อื่น ๆ เช่น ข้าราชการ, ไม่ตอบ	-	-	2	1.9
รวม	75	100.0	103	100.0

จากตาราง 1 บ้านน้ำยอนมีผู้ตอบแบบสอบถาม 75 คน เป็นผู้ชาย 38 คน คิดเป็น 50.7% เป็นผู้หญิง 37 คน คิดเป็น 49.3% บ้านท่ามะแกงมีผู้ตอบแบบสอบถาม 103 คน เป็นผู้ชาย 44 คน คิดเป็น 42.7% เป็นผู้หญิง 59 คน คิดเป็น 57.3%

เมื่อพิจารณากลุ่มแรกที่มาตอบแบบสอบถาม พบว่าบ้านน้ำยอนส่วนใหญ่อยู่ในอายุ 21-25 ปี คิดเป็น 30.7% รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 15-20 ปี คิดเป็น 21.3% อายุเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ชายคือ 27.1 ± 7.2 ปี ที่เป็นผู้หญิงคือ 25.1 ± 7.0 ปี สำหรับบ้านท่ามะแกงส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 31 - 35 ปี คิดเป็น 24.3% รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 26 - 30 ปี คิดเป็น 22.3% อายุเฉลี่ยของผู้มาตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ชาย คือ 33.3 ± 8.9 ปี ที่เป็นผู้หญิง คือ 28.5 ± 7.4 ปี

เมื่อพิจารณาขนาดของครอบครัวของผู้ที่ได้ตอบแบบสอบถาม พบว่าบ้านน้ำยอนมีจำนวนคนในครอบครัวเฉลี่ย 4.9 คน และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไปเฉลี่ย 3.7 คนต่อครอบครัว ส่วนบ้านท่ามะแกงมีจำนวนคนในครอบครัวเฉลี่ย 4.0 คน และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปเฉลี่ย 2.9 คนต่อครอบครัว

สำหรับระดับการศึกษา พบว่าบ้านน้ำยอนและบ้านท่ามะแกงมีผู้ไม่ได้เรียนหนังสือจำนวน 10 คน และ 11 คน ตามลำดับ ซึ่งคิดเป็น 13.3% และ 10.7% ตามลำดับ ซึ่งบุคคลเหล่านี้สามารถเข้าใจและตอบแบบสอบถามได้ ในบ้านน้ำยอนมีคนที่ระดับการศึกษาไม่เกินชั้นประถมศึกษาตอนปลาย 64 คน คิดเป็น 83.3% ส่วนบ้านท่ามะแกงมีคนที่ระดับการศึกษาไม่เกินชั้นประถมศึกษาตอนปลาย 87 คน คิดเป็น 84.5% จะเห็นได้ว่าถ้าทั้งสองชุมชนนี้ไม่มีงานภายในชุมชนรองรับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาตอนปลายและไม่ได้เรียนต่อ ทำให้บางส่วนว่างงานและบางส่วนอาจไปหางานที่อื่นทำ ซึ่งภาพดังกล่าวนี้พบเห็นได้เสมอในหลายปีก่อน

สภาพภาพของผู้มาตอบแบบสอบถาม พบว่า บ้านน้ำยอน ส่วนใหญ่สมรสแล้ว คิดเป็น 70.7% รองลงมาเป็น โสด คิดเป็น 25.3% ส่วนบ้านท่ามะแกงส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้ว คิดเป็น 71.8% รองลงมาเป็น โสดคิดเป็น 23.3%

ทั้งสองชุมชนมีผู้ประกอบอาชีพส่วนใหญ่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ในบ้านน้ำยอนมีผู้ประกอบอาชีพรับจ้างและเกษตรกรเท่ากัน คือ 42.7% บ้านท่ามะแกงผู้ประกอบอาชีพเกษตรกร 38.8% และประกอบอาชีพรับจ้าง 37.9%

ตอนที่ 2 : ส่วนที่หนึ่ง พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์ของผู้ชาย

ตาราง 2 พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์ของผู้ชายบ้านน้ำยอนและบ้านท่ามะแกง

ชุมชนบ้านน้ำยอน (วิธีประเมินชุมชนแบบมีส่วนร่วม) ชุมชนบ้านท่ามะแกง (วิธีทบทวนปฏิบัติอยู่)

ประสบการณ์ด้านเพศสัมพันธ์	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
-ไม่เคยมีประสบการณ์ด้านเพศสัมพันธ์	3	7.9	3	6.8
-เคยมีประสบการณ์ด้านเพศสัมพันธ์	35	92.1	41	93.2
รวม	38	100.0	44	100.0
อายุเฉลี่ยการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ($\bar{X} \pm SD.$)	19.7 \pm 3.9 ปี		19.8 \pm 2.9	
ประเภทบุคคลที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
-ภรรยา	10	28.6	18	43.9
-คูรัก (แฟน)	5	14.3	9	22.0
-เพื่อนหญิง	6	17.1	5	12.1
-หญิงบริการ	14	40.0	9	22.0
รวม	35	100.0	41	100.0

บุคคลที่เคยมีเพศสัมพันธ์ด้วย (ทำอันดับแรก)

	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ
ภรรยาและหญิงบริการ	10	28.6	ภรรยาเท่านั้น	14	34.1
ภรรยาเท่านั้น	5	14.3	ภรรยาและหญิงบริการ	4	9.8
คูรัก(แฟน)และหญิงบริการ	4	11.4	เพื่อนหญิงและหญิงบริการ	4	9.8
เพื่อนหญิงและหญิงบริการ	3	8.6	คูรัก(แฟน)และหญิงบริการ	3	7.3
ภรรยา คูรักและหญิงบริการ	3	8.6	ภรรยาและคูรัก	3	7.3
ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ กับหญิงบริการ ($\bar{X} \pm SD.$)	8.51 \pm 2.44		9.37 \pm 1.70		

ตาราง 2 (ต่อ)

		ชุมชนบ้านน้ำยอน		ชุมชนบ้านท่ามะแกง		
ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย		8.74 ± 2.38		9.66 ± 0.76		
ขณะมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการ (\bar{X} +SD.)						
เหตุผลการไปมีเพศสัมพันธ์		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
กับหญิงบริการ	มาแล้วไปเที่ยว	15	42.9	ไม่ตอบ	29	70.7
	ไม่ตอบ	13	37.1	มาแล้วไปเที่ยว	10	24.4
	ชอบ	6	17.1	ชอบ	2	4.9
	ทะเลาะกับภรรยาหรือคูรัก	1	2.9	-	-	-
	รวม	35	100.0	41	100.0	
ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์		9.26 ± 1.75		9.41 ± 1.86		
กับเพื่อนผู้หญิงตามหมู่บ้าน (\bar{X} +SD.)						
ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย		8.80 ± 2.84		9.51 ± 1.47		
ขณะมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนผู้หญิง (\bar{X} +SD.)						
ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์		9.12 ± 2.21		9.50 ± 1.85		
กับคูรัก(แฟน)ซึ่งไม่ใช่ภรรยา (\bar{X} +SD.)						
จำนวนคูรัก(แฟน)ซึ่งไม่ใช่		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ภรรยา	มีคนเดียว	13	34.2	ยังไม่มีคูรัก	16	36.4
	ยังไม่มีคูรัก	12	31.6	มีคนเดียว	10	22.7
	2-4 คน	8	21.1	2-4 คน	10	22.7
	5 คน ขึ้นไป	3	7.9	5 คน ขึ้นไป	4	9.1
	อื่น ๆ	2	5.2	อื่น ๆ	4	9.1
รวม	38	100.0	44	100.0		
ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการใช้ยาเสฟติด		9.74 ± 1.62		9.77 ± 1.51		
ชนิดฉีดเข้าเส้น (\bar{X} +SD.)						

จากตาราง 2 เป็นเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์ของผู้ชาย ซึ่งพฤติกรรมนั้นวัดออกมาในรูปของคะแนนพฤติกรรม ถ้ามีพฤติกรรมใดไม่เสี่ยงต่อการได้รับเชื้อเอดส์ก็จะได้คะแนนเต็ม 10 คะแนน ในข้อนั้น ถ้ามีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการได้รับเชื้อเอดส์ก็จะได้คะแนนลดลงเป็น 8 คะแนน จนกระทั่งได้ 0 คะแนน ถ้าพฤติกรรมเสี่ยงมากที่จะได้รับเชื้อเอดส์ ตัวอย่างเช่น การไม่มีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการหรือผู้หญิงคนอื่นที่ไม่ใช่ภรรยาของตนเองก็จะได้คะแนนพฤติกรรมเต็ม 10 คะแนน แต่ถ้าไปมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลดังกล่าวคะแนนก็จะลดลงเรื่อย ๆ ตามจำนวนความถี่ของการไปมีเพศสัมพันธ์ สำหรับการใช้ถุงยางอนามัยเวลามีเพศสัมพันธ์กับบุคคลดังกล่าวข้างต้น ถึงแม้ว่าจะใช้ทุกครั้งที่จะได้คะแนนพฤติกรรม 8 คะแนน เพราะมีโอกาสที่ถุงยางอนามัยแตก (ตามรายงานในภาคผนวก) ทำให้ได้รับเชื้อเอดส์ได้เช่นกัน แต่ถ้าใช้ถุงยางอนามัยไม่สม่ำเสมอคะแนนพฤติกรรมก็ลดลงตามไปด้วย นอกจากนี้แล้วยังมีพฤติกรรมด้านการใช้ยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น ถ้าไม่ใช้เลยก็จะได้คะแนนพฤติกรรมเต็ม 10 คะแนน และคะแนนพฤติกรรมก็จะลดลงตามจำนวนครั้งของการใช้ยาเสพติด

เมื่อพิจารณาคุณสมบัติด้านเพศสัมพันธ์ พบว่าบ้านน้ำยอนและบ้านท่ามะแกงผู้ชายที่เคยมีประสบการณ์ด้านเพศสัมพันธ์ 35 คน คิดเป็น 92.1% และ 41 คน คิดเป็น 93.2% ตามลำดับ ส่วนอายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของทั้งสองชุมชนใกล้เคียงกันคือของบ้านน้ำยอน 19.7 ± 3.9 ปี ของบ้านท่ามะแกง 19.8 ± 2.9 ปี

สำหรับบุคคลที่ผู้ชายมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกด้วยนั้น ในสองชุมชนนี้แตกต่างกัน โดยในบ้านน้ำยอนส่วนใหญ่เป็นหญิงบริการ 14 คน คิดเป็น 40.0% รองลงมาเป็นภรรยา 10 คน คิดเป็น 28.6% ส่วนบ้านท่ามะแกงส่วนใหญ่เป็นภรรยา 18 คน คิดเป็น 43.9% รองลงมาเป็นคูรัก (แฟน) กับหญิงบริการเท่ากันคือ 9 คน คิดเป็น 22.0% นอกจากนี้แล้วบุคคลที่ผู้ชายเคยมีเพศสัมพันธ์ด้วยของบ้านน้ำยอนส่วนใหญ่เป็นภรรยาและหญิงบริการ 28.6% รองลงมาเป็นภรรยาอย่างเดียว คิดเป็น 14.3% ส่วนบ้านท่ามะแกงนั้น ส่วนใหญ่เป็นภรรยาอย่างเดียวคิดเป็น 34.1% รองลงมาเป็นหญิงบริการกับภรรยาหรือหญิงบริการกับเพื่อนหญิง พบเท่ากันคือ 9.8% จะเห็นได้ว่าผู้ชายของทั้งสองชุมชน ที่มีเพศสัมพันธ์ เฉพาะกับภรรยาของตนเองเท่านั้น ยังพบน้อย โดยเฉพาะในบ้านน้ำยอน จะพบต่ำมาก และส่วนที่เหลือทั้งหมดจะเป็น การมีเพศสัมพันธ์ กับผู้หญิงหลายประเภท ได้แก่ หญิงบริการ คูรัก (แฟน) เพื่อนหญิง เป็นต้น

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการ พบว่าบ้านท่ามะแกงมีคะแนนพฤติกรรมสูงกว่า (บ้านน้ำยอน ได้คะแนนพฤติกรรม 8.51 ± 2.44 และบ้านท่ามะแกงได้คะแนนพฤติกรรม 9.37 ± 1.70) ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมใช้ถุงยางอนามัยขณะมี

เพศสัมพันธ์กับหญิงบริการ บ้านท่ามะแกงก็สูงกว่าบ้านน้ำยอน คือได้คะแนน 9.66 ± 0.76 และ 8.74 ± 2.38 ตามลำดับ เหตุผลในการไปเที่ยวหญิงบริการที่ตอมมานั้นพบว่า บ้านน้ำยอน มีผู้ไม่ตอบ 37.1% ที่เหลือตอบว่า เมาสุราแล้วไปเที่ยว กับชอบ คิดเป็น 42.9% และ 17.1 % ตามลำดับ สำหรับบ้านท่ามะแกงมีผู้ไม่ตอบ 70.7% ที่เหลือตอบว่า เมาสุราแล้วไปเที่ยว กับชอบ คิดเป็น 24.4% และ 4.9% ตามลำดับ กลุ่มผู้ไม่ตอบ ในชุมชนทั้งสองแห่งนี้ มีผู้ชายที่มีเพศสัมพันธ์ เฉพาะกับภรรยาตนเองเท่านั้นรวมอยู่ด้วย (คือบ้านน้ำยอน 14.3% และบ้านท่ามะแกง 34.1%)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนผู้หญิงที่อยู่ตามหมู่บ้าน พบว่า บ้านท่ามะแกงมีคะแนนพฤติกรรมสูงกว่าบ้านน้ำยอน โดยมีคะแนน 9.41 ± 1.86 และ 9.26 ± 1.75 ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนผู้หญิงดังกล่าว บ้านท่ามะแกงก็สูงกว่าบ้านน้ำยอน โดยมีคะแนน 9.51 ± 1.47 และ 8.80 ± 2.84 ตามลำดับ สำหรับค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์กับคูรัก (แฟน) ซึ่งไม่ใช่ภรรยาตนเองนั้น บ้านท่ามะแกงก็สูงกว่าบ้านน้ำยอน โดยมีคะแนน 9.50 ± 1.85 และ 9.12 ± 2.21 ตามลำดับ

จำนวนคูรัก (แฟน) ซึ่งไม่ใช่ภรรยาของผู้ชายทั้งสองชุมชน พบว่าการมีคูรักหลายคน ก็พบได้โดยจำนวนคูรัก 2-4 คน พบในบ้านน้ำยอน 21.1% บ้านท่ามะแกง 22.7% การมีคูรักหลายคนถ้ามีเพศสัมพันธ์กัน โดยไม่ใช่ถุงยางอนามัยและการเปลี่ยนคูกัน โอกาสที่ ได้รับเชื้อเอชไอวี เกิดขึ้นได้

เมื่อพิจารณาเรื่องการให้ยาเสฟติดชนิดฉีดเข้าเส้นแล้ว พบว่า ทั้งสองชุมชนได้คะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกัน คือบ้านน้ำยอนได้คะแนน 9.74 ± 1.62 บ้านท่ามะแกงได้คะแนน 9.77 ± 1.51

ตาราง 3 เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมรวมของผู้ชายในการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์

	จำนวนตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่า t	ค่า p
บ้านน้ำยอน	34	54.00	8.78	3.157	0.0761
บ้านท่ามะแกง	40	57.15	6.44		

จากตาราง 3 เมื่อพิจารณาคะแนนพฤติกรรมรวมของผู้ชายในสองชุมชนเปรียบเทียบกัน พบว่า บ้านท่ามะแกงมีคะแนนสูงกว่าบ้านน้ำยอน โดยมีคะแนนพฤติกรรมรวม 57.15 ± 6.44 และ 54.00 ± 8.78 ตามลำดับ และเมื่อทดสอบความแตกต่างทางสถิติ พบว่าความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมรวมไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.0761$) ดังนั้นทั้งสองชุมชนผู้ชายมีพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์ไม่แตกต่างกัน โดยพฤติกรรมของผู้ชายบ้านน้ำยอนไม่ดีกว่าผู้ชายบ้านท่ามะแกง

ตอนที่ 2 : ส่วนที่สอง พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์ของผู้หญิง

ตาราง 4 พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์ของผู้หญิงบ้านน้ำยอนและบ้านท่ามะแกง

	ชุมชนบ้านน้ำยอน (วิธีประเมินชุมชนแบบมีส่วนร่วม)		ชุมชนบ้านท่ามะแกง (วิธีที่ปฏิบัติอยู่)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<u>ประสบการณ์ด้านเพศสัมพันธ์</u>				
-ไม่เคยมีประสบการณ์ด้านเพศสัมพันธ์	6	16.2	10	16.9
-เคยมีประสบการณ์ด้านเพศสัมพันธ์	31	83.8	49	83.1
รวม	37	100.0	59	100.0
อายุเฉลี่ยการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ($\bar{X} \pm SD.$)	19.6 \pm 3.5 ปี		18.6 \pm 1.9 ปี	
<u>ประเภทของบุคคลที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก</u>	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สามี	31	100	46	93.9
คูรัก(แฟน)	-	-	1	2.0
เพื่อนชาย	-	-	2	4.1
รวม	31	100.0	49	100.0
<u>ค่าเฉลี่ย</u> คะแนนพฤติกรรมการอนุญาตให้สามีหรือคูรัก(แฟน) ของตนเองมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการ ($\bar{X} \pm SD.$)	8.32 \pm 2.64		8.45 \pm 2.15	
<u>ค่าเฉลี่ย</u> คะแนนพฤติกรรมการทราบว่าสามีหรือคูรัก(แฟน) ของตนเองมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการ ($\bar{X} \pm SD.$)	6.07 \pm 3.16		6.18 \pm 2.72	
<u>ค่าเฉลี่ย</u> คะแนนพฤติกรรมการทราบว่าสามีหรือคูรัก(แฟน) ของตนเองมีใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการ ($\bar{X} \pm SD.$)	6.10 \pm 2.20		4.92 \pm 2.61	

ตาราง 4 (ต่อ)

		ชุมชนบ้านน้ำยอน		ชุมชนบ้านท่ามะแกง	
การกระทำ เมื่อทราบว่าสามีหรือคู่รัก (แฟน) ของตนเอง					
ไปมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการ (ห้าอันดับ)					
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ
-ให้สวมถุงยางอนามัยก่อน	14	45.2	-ให้สวมถุงยางอนามัยก่อน	25	51.0
-ให้เจาะเลือดพิสูจน์ก่อน	8	25.8	-ให้เจาะเลือดพิสูจน์ก่อน	8	16.3
-ทะเลาะ	2	6.5	-ไม่ยอมมีเพศสัมพันธ์ด้วย	5	10.2
-เลิกหรือหย่าร้าง	2	6.5	-เฉย ๆ	5	10.2
-ให้เจาะเลือดและ			-ให้เจาะเลือดและ		
สวมถุงยางอนามัยก่อน	2	6.5	สวมถุงยางอนามัยก่อน	3	6.1
ค่าเฉลี่ย คะแนนพฤติกรรมที่สามีหรือคู่รัก (แฟน)					
ของตนเอง ใช้ยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น ($\bar{X} \pm SD.$)					
		9.03 \pm 2.54			9.42 \pm 2.02
ค่าเฉลี่ย คะแนนพฤติกรรมที่ใช้ถุงยางอนามัยของ					
คู่ตนเองมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายอื่น ($\bar{X} \pm SD.$)					
		10.00 \pm 0.00			9.80 \pm 1.43
จำนวนคู่รัก (แฟน) ซึ่งไม่ใช่สามี (สี่อันดับ)					
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ
มีคนเดียว	24	64.9	มีคนเดียว	37	62.7
ยังไม่มีคู่รัก	8	21.6	ยังไม่มีคู่รัก	19	32.2
2-4 คน	2	5.4	2-4 คน	1	1.7
5 คน ขึ้นไป	1	2.7	5 คน ขึ้นไป	1	1.7
ค่าเฉลี่ย คะแนนพฤติกรรมที่ใช้					
ยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น ($\bar{X} \pm SD.$)					
		10.00 \pm 0.00			10.00 \pm 0.00

จากตาราง 4 เป็นเรื่องเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์ของผู้หญิง ซึ่งพฤติกรรมนั้นวัดออกมาในรูปคะแนนของพฤติกรรม เช่นเดียวกับผู้ชาย เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมก็เหมือนกับของผู้ชาย ต่างกันก็เพียงผู้หญิง โอกาสที่จะเปลี่ยนคู่นอนพบได้น้อยกว่าผู้ชาย ดังนั้นถ้าผู้ชายซึ่งเป็นคู่นอนของตนเองมีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการได้รับเชื้อเอดส์แล้ว ผู้หญิงซึ่งเป็นภรรยา หรือเป็นคู่รักก็ย่อมมีโอกาสเสี่ยงต่อการได้รับเชื้อเอดส์ไปด้วย ซึ่งถ้าไม่เสี่ยงเลยก็ได้คะแนนพฤติกรรมเต็ม 10 คะแนน และถ้าเสี่ยงมากขึ้นคะแนนพฤติกรรมก็จะลดลงไปเป็น 8 , 6 , 4 , 2 และ 0 คะแนนตามลำดับ

เมื่อพิจารณาคุณสมบัติด้านเพศสัมพันธ์ พบว่าทั้งสองชุมชน ผู้หญิงที่ตอบแบบสอบถาม เคยมีประสบการณ์ด้านเพศสัมพันธ์ในอัตราที่ใกล้เคียงกัน คือ ในบ้านน้ำยอน 31 คน คิด

เป็น 83.8% ในบ้านท่ามะแกง 49 คน คิดเป็น 83.1% อายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ผู้หญิงบ้านน้ำยอนสูงกว่าผู้หญิงบ้านท่ามะแกงเล็กน้อย คือ บ้านน้ำยอนมีอายุเฉลี่ย 19.6 ± 3.5 ปี และบ้านท่ามะแกงมีอายุเฉลี่ย 18.6 ± 1.9 ปี

สำหรับบุคคลที่ผู้หญิงมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกนั้น ทั้งสองชุมชนเหมือนกันคือ ส่วนใหญ่เป็นสามีของตัวเอง โดยบ้านน้ำยอนเป็นสามี คิดเป็น 100% และบ้านท่ามะแกงเป็นสามี คิดเป็น 93.9% ที่เหลือเป็นคูรัก (แฟน) และเพื่อนชาย คิดเป็น 2.0% และ 4.1% ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาคุณค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการอนุญาต ให้สามีหรือคูรัก(แฟน) ของตนเองมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการ พบว่าบ้านยอนได้คะแนนพฤติกรรมน้อยกว่าบ้านท่ามะแกง เล็กน้อย คือได้คะแนน 8.32 ± 2.64 และ 8.45 ± 2.17 ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการทราบว่าสามีหรือคูรัก(แฟน) ของตนเองมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการนั้น บ้านน้ำยอนได้คะแนนพฤติกรรมน้อยกว่าบ้านท่ามะแกงเล็กน้อยเช่นกัน คือ ได้คะแนน 6.07 ± 3.16 และ 6.18 ± 2.72 ตามลำดับ แต่เมื่อมาดูค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการทราบว่าสามี หรือคูรัก(แฟน) ของตนเองใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการแล้ว พบว่าบ้านน้ำยอน มีคะแนนพฤติกรรมสูงกว่าบ้านท่ามะแกง คือ ได้คะแนน 6.10 ± 2.20 และ 4.92 ± 2.61 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาการกระทำของผู้หญิง เมื่อทราบว่าสามีหรือคูรัก (แฟน) ของตนเองมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการ พบว่าทั้งสองส่วนใหญ่มีการกระทำคล้ายคลึงกัน คือ ให้คู่นอนสวมถุงยางอนามัยก่อนมีเพศสัมพันธ์ โดยในบ้านน้ำยอนและบ้านท่ามะแกง คิดเป็น 45.2 และ 51% ตามลำดับ รองลงมาเป็นการให้คู่นอนไปเจาะเลือดพิสูจน์ก่อน ในบ้านน้ำยอนและบ้านท่ามะแกงคิดเป็น 25.8% และ 16.3% ตามลำดับ

สำหรับค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม การที่สามีหรือคูรัก (แฟน) ของตนเองใช้ยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นพบว่าบ้านท่ามะแกงได้คะแนนพฤติกรรมสูงกว่าบ้านน้ำยอน คือได้คะแนน 9.42 ± 2.02 และ 9.03 ± 2.54 ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของคู่นอน ขณะที่มีการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายคนอื่น บ้านน้ำยอนมีพฤติกรรมสูงกว่าบ้านท่ามะแกงเล็กน้อย คือ ได้คะแนน 10.00 ± 0.00 และ 9.80 ± 1.83 ตามลำดับ ซึ่งในชั้นทั้งสองชุมชน ผู้หญิงมีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการได้รับเชื้อเอ็ดส์น้อยมาก เพราะมีคะแนนเท่ากับ 10 คะแนน หรือใกล้เคียง 10 คะแนน

เมื่อพิจารณาจำนวนคูรัก (แฟน) ซึ่งไม่ใช่สามีของผู้หญิง ในสองชุมชน พบว่าส่วนใหญ่มีลักษณะที่คล้ายกันคือส่วนใหญ่มีคูรักคนเดียว ในบ้านน้ำยอนและท่ามะแกง คิดเป็น 64.9% และ 62.7% ตามลำดับ รองลงมาได้แก่ยังไม่คูรักคิดเป็น 21.6% และ 32.2% ตามลำดับเป็นต้น และพบว่าในบ้านน้ำยอนมีผู้หญิงส่วนหนึ่งที่เคยมีคูรักหลายคน คือ 2-4 คน คิดเป็น 5.4%

สำหรับค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น ของผู้หญิงทั้งสองชุมชนนี้ พบว่าไม่มีการเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีเลย คือได้คะแนนเต็ม 10 เท่ากันทั้งสองชุมชน

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมรวมของผู้หญิง ในการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์

	จำนวนตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่า t	ค่า p
บ้านนายอน	19	49.79	4.94	0.857	0.6383
บ้านท่ามะแกง	35	48.23	6.38		

จากตารางที่ 5 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมรวมของผู้หญิงสองชุมชน จะเห็นว่าจำนวนตัวอย่างลดน้อยลง ไปจากเดิมทั้งนี้ เพราะที่ผู้ตอบแบบสอบถาม ไม่ได้ให้คำตอบไว้ในแบบสอบถามในบางข้อทำให้คะแนนรวมไม่สมบูรณ์ จึงต้องตัดผู้ตอบบางส่วนออกไป ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามที่เหลือได้ผลดังนี้ ค่าคะแนนพฤติกรรมรวมของผู้หญิงบ้านนายอน คือ 49.79 ± 4.94 ของผู้หญิงบ้านท่ามะแกง คือ 48.23 ± 6.38 จะเห็นว่าบ้านนายอนมีคะแนนพฤติกรรมสูงกว่าบ้านท่ามะแกง เล็กน้อย ซึ่งความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมรวมนี้เมื่อทดสอบทางสถิติ พบว่าความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.875$) ดังนั้น ทั้งสองชุมชนนี้ ผู้หญิงมีพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์ไม่แตกต่างกัน โดยพฤติกรรมของผู้หญิงบ้านนายอน ไม่ดีกว่าผู้หญิงบ้านท่ามะแกง

ตอนที่ 3 : พฤติกรรมต่อครอบครัว

ตาราง 6 พฤติกรรมการป้องกันสมาชิกของครอบครัวจากโรคเอดส์

	ชุมชนบ้านน้ำยอน (วิธีประเมินชุมชนแบบมีส่วนร่วม)	ชุมชนบ้านท่ามะแกง (วิธีที่ปฏิบัติอยู่)		
ค่าเฉลี่ย คะแนนพฤติกรรมการพูดคุยให้ความรู้				
เรื่อง โรคเอดส์แก่คนในครอบครัว ($\bar{X} \pm SD.$)	5.25 ± 3.79	5.83 ± 4.18		
ค่าเฉลี่ย คะแนนพฤติกรรมการแนะนำให้คนในครอบครัว				
เลิกมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการ ($\bar{X} \pm SD.$)	4.40 ± 4.15	5.28 ± 4.45		
ค่าเฉลี่ย คะแนนพฤติกรรมการแนะนำให้คนในครอบครัวใช้				
ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการ ($\bar{X} \pm SD.$)	5.25 ± 4.41	5.26 ± 4.52		
ค่าเฉลี่ย คะแนนพฤติกรรมการแนะนำให้คนในครอบครัว				
ใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงคนอื่นที่ไม่ใช่				
ภรรยาหรือคู่อุปถัมภ์ ($\bar{X} \pm SD.$)	4.53 ± 4.46	4.93 ± 4.57		
ค่าเฉลี่ย คะแนนพฤติกรรมการความมั่นใจว่าคนในครอบครัว				
สามารถป้องกันตัวจากการติดเชื้อเอดส์ ($\bar{X} \pm SD.$)	7.52 ± 2.97	7.96 ± 3.22		
ค่าเฉลี่ย คะแนนพฤติกรรมการทราบว่าบางคนในครอบครัว				
มีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการ ($\bar{X} \pm SD.$)	7.80 ± 3.16	7.69 ± 3.22		
ค่าเฉลี่ย คะแนนพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของคน				
ในครอบครัวขณะเที่ยวหญิงบริการ ($\bar{X} \pm SD.$)	6.33 ± 1.95	6.22 ± 2.55		
ค่าเฉลี่ย คะแนนพฤติกรรมการทราบว่าคนในครอบครัว				
มีเพศสัมพันธ์กับหญิงคนอื่นที่ไม่ใช่คู่ของตนแต่ไม่ใช่				
หญิงบริการ ($\bar{X} \pm SD.$)	7.96 ± 3.34	8.45 ± 2.70		
ค่าเฉลี่ย คะแนนพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของคน				
ในครอบครัวขณะมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่นที่ไม่ใช่คู่ของตนเอง				
แต่ไม่ใช่หญิงบริการ ($\bar{X} \pm SD.$)	6.29 ± 2.19	6.43 ± 2.45		
การฉีดยาเสพติดเข้าเส้นในครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
-ไม่มีคนฉีดยาเสพติดเข้าเส้น	66	88.0	99	96.1
-มีคนฉีดยาเสพติดเข้าเส้น	9	12.0	4	3.9
รวม	75	100.0	103	100.0

ตาราง 6 (ต่อ)

วิธีการช่วยเหลือผู้ติดเชื้อเอชไอวีในครอบครัว	ชุมชนบ้านน้ำยอน		ชุมชนบ้านท่ามะแกง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่รู้อะไร	6	66.7	2	50.0
พยายามให้เลิกเอง	2	22.2	2	50.0
ไม่ตอบ	1	11.1	-	-
รวม	9	100.0	4	100.0

จากตาราง 6 เป็นเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมกำบังสมาชิก ของครอบครัวจากโรคเอดส์ ซึ่งพฤติกรรมนั้นได้ออกมา ในรูปคะแนนของพฤติกรรมเช่นเดิม ที่ได้กล่าวไว้แล้วในตอนก่อนหน้านี้ เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรม ก็เหมือนเดิมทุกประการ กล่าวคือ ถ้าพฤติกรรมใดที่ช่วยให้สมาชิกในครอบครัวมีการเสี่ยงต่อการได้รับเชื้อเอชไอวีน้อยมากเท่าไรก็จะได้คะแนนพฤติกรรมสูงขึ้น จนกระทั่งได้คะแนนเต็ม 10 คะแนน ดังตัวอย่างได้แก่ การพูดคุย หรือการแนะนำต่าง ๆ เกี่ยวกับการป้องกันและลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี ถ้ากระทำบ่อยๆก็ย่อมมีโอกาสที่จะทำให้สมาชิกในครอบครัวมีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีลดลง แต่ถ้าไม่ได้แนะนำอะไรเลยเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ โอกาสที่สมาชิกในครอบครัวมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการได้รับเชื้อเอชไอวีก็จะมีสูงขึ้น ซึ่งกรณีนี้คะแนนพฤติกรรมก็จะต่ำถึง 0 คะแนน ดังนั้นความถี่ของการกระทำจะมีผลต่อ คะแนนพฤติกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม นอกจากนั้นถ้าสมาชิกในครอบครัวมีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการได้รับเชื้อเอชไอวี ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากไม่ได้รับการตัดเลือดหรือแนะนำจากคนในครอบครัวก็ดี หรือการโน้มน้าวของคนในครอบครัวยังทำได้ไม่เต็มที่ก็ตาม ก็มีผลทำให้ คะแนนพฤติกรรมลดลงได้ตามความเสี่ยงของสมาชิก

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการพูดคุยและให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์แก่คนในครอบครัว พบว่าทั้งสองชุมชนมีคะแนนพฤติกรรมค่อนข้างต่ำเหมือนกันโดยบ้านท่ามะแกง สูงกว่าบ้านน้ำยอนเล็กน้อย คือ 5.83 ± 4.18 และ 5.25 ± 3.79 ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการแนะนำให้คนในครอบครัวใช้ถุงยางอนามัย ขณะมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการนั้น พบว่าบ้านท่ามะแกงสูงกว่าบ้านน้ำยอน โดยได้คะแนนค่อนข้างต่ำเช่นกันคือ 5.28 ± 4.45 และ 4.40 ± 4.15 ตามลำดับ สำหรับค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการแนะนำให้ตนในครอบครัว ใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการพบว่า ทั้งสองชุมชนได้คะแนนพฤติกรรมใกล้เคียง เช่นกันคือ ได้คะแนน 5.25 ± 4.41 ในบ้านน้ำยอนและได้คะแนน 5.26 ± 4.52 ในบ้านท่ามะแกงตามลำดับ ซึ่งก็เป็นคะแนนพฤติกรรมที่ต่ำเช่นกัน

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการแนะนำให้คนในครอบครัวใช้ถุงยางอนามัย ขณะมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงอื่นที่ไม่ใช่ภรรยา หรือคู่รักของตนเอง พบว่า ทั้งสองชุมชนได้คะแนน

พฤติกรรมค่อนข้างต่ำเช่นกัน โดยบ้านท่ามะแกงได้คะแนนสูงกว่าบ้านน้ำยอน คือได้คะแนน 4.93 ± 4.57 และ 4.53 ± 4.46 ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมความมั่นใจว่าคนในครอบครัวสามารถป้องกันตัวเองจากการติดเชื้อเอชไอวีนั้น พบว่า ทั้งสองชุมชนได้คะแนนพฤติกรรมสูงกว่าเดิม โดยบ้านท่ามะแกง มีคะแนนพฤติกรรมสูงกว่าบ้านน้ำยอน คือได้คะแนน 7.96 ± 3.05 และ 7.52 ± 2.96 ตามลำดับ สำหรับค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการทราบความคนในครอบครัวมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการ พบว่า ทั้งสองชุมชนมีคะแนนพฤติกรรมดีขึ้นเช่นกัน โดยบ้านน้ำยอนมีคะแนนพฤติกรรมสูงกว่าบ้านท่ามะแกง คือได้คะแนน 7.80 ± 3.16 และ 7.69 ± 3.22 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของคนในครอบครัวขณะเที่ยวหญิงบริการ พบว่า บ้านน้ำยอนมีคะแนนพฤติกรรมสูงกว่าบ้านท่ามะแกงเล็กน้อย คือได้คะแนน 6.33 ± 1.95 และ 6.22 ± 2.55 ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการทราบว่าคนในครอบครัวมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่นไม่ใช่คู่ของตนเองแต่ไม่ใช่หญิงบริการนั้น พบว่า บ้านท่ามะแกงมีคะแนนพฤติกรรมสูงกว่าบ้านน้ำยอน คือได้คะแนน 8.45 ± 2.70 และ 7.96 ± 3.34 ตามลำดับ สุดท้ายเป็นค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของคนในครอบครัวขณะมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่นที่ไม่ใช่คู่ของตนเองนั้น พบว่า บ้านท่ามะแกงมีคะแนนพฤติกรรมสูงกว่าบ้านน้ำยอน คือได้คะแนน 6.43 ± 2.45 และ 6.29 ± 2.19 ตามลำดับ

ในด้านการใช้ยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นในครอบครัว พบว่า ทั้งสองชุมชนมีคนฉีดยาเสพติดเข้าเส้น โดยในบ้านน้ำยอน พบ 9 ครอบครัว คิดเป็น 12.0 % ส่วนในบ้านท่ามะแกงพบ 4 ครอบครัว คิดเป็น 3.9% และวิธีการช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติดดังกล่าว ในครอบครัวนั้น บ้านน้ำยอน ให้คำตอบว่า ไม่รู้จะทำอย่างไรดี คิดเป็น 66.7% รองลงมาเป็นการพยายามให้ผู้ติดยาเสพติดเลิกเอง คิดเป็น 22.2 % บ้านท่ามะแกงให้คำตอบว่า ให้ผู้ติดยาเสพติด พยายามเลิกเอง คิดเป็น 50% เท่ากับ การส่งผู้ติดยาเสพติดไปรักษาที่โรงพยาบาล ซึ่งการที่มีคำตอบว่า ให้ผู้ติดยาเสพติด พยายามเลิกเองนั้น เนื่องมาจากการเลิกยาเสพติด หรือการจะเสพยาต่อไปเป็นเรื่องจิตใจของบุคคลนั้น ๆ ที่จะตัดสินใจเอง และการให้คำตอบว่า ไม่รู้จะทำอย่างไรดี ก็เป็นการสะท้อนว่า ค่อนข้างสิ้นหวังในการที่พยายามให้เลิกใช้ยาเสพติดด้วยวิธีต่าง ๆ มาแล้ว โดยพบว่ามักจะเป็นผู้ที่ติดยาเสพติดมานานแล้ว

ตาราง 7 เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมรวมในการป้องกันสมาชิกของครอบครัวจากโรคเอดส์

	จำนวนตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่า t	ค่า p
บ้านน้ำยอน	43	55.77	46.00	0.585	0.5474
บ้านท่ามะแกง	46	58.26	34.00		

จากตาราง 7 เมื่อพิจารณาคะแนนพฤติกรรมในการป้องกันสมาชิกของครอบครัวจากโรคเอดส์ ของทั้งสองชุมชนเปรียบเทียบกัน จะเห็นว่าจำนวนตัวอย่างลดลง จากเดิมบ้านน้ำยอนตัวอย่างมี 75 ครอบครัวและบ้านท่ามะแกงตัวอย่างเดิมมี 103 ครอบครัว ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้ให้คำตอบไว้ในแบบสอบถามในบางข้อทำให้คะแนนรวมไม่สมบูรณ์ จึงต้องตัดผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนออกไป ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามที่เหลือได้ผลดังนี้ ค่าคะแนนพฤติกรรมรวมในการป้องกันสมาชิกของครอบครัวจากโรคเอดส์ของบ้านน้ำยอนคือ 55.77 ± 46.00 และของบ้านท่ามะแกงคือ 58.26 ± 34.00

จะเห็นว่าบ้านท่ามะแกง มีคะแนนพฤติกรรมรวมสูงกว่า บ้านน้ำยอนเล็กน้อย ซึ่งความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมรวมนี้ เมื่อทดสอบทางสถิติ พบว่า ความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.585$) ดังนั้นทั้งสองชุมชนนี้ มีพฤติกรรมในการป้องกันสมาชิกในครอบครัวจากโรคเอดส์ไม่แตกต่างกัน โดยพฤติกรรมการป้องกันสมาชิกในครอบครัวของบ้านน้ำยอนไม่ดีกว่าของบ้านท่ามะแกง

ตอนที่ 4 : พฤติกรรมต่อชุมชน

ตาราง 8 พฤติกรรมการป้องกันสมาชิกของชุมชนจากโรคเอดส์

		ชุมชนบ้านน้ำออน (วิธีประเมินชุมชนแบบมีส่วนร่วม)		ชุมชนบ้านท่ามะแกง (วิธีที่ปฏิบัติอยู่)	
<u>การทราบว่า มีผู้ป่วยที่แสดงอาการ โรคเอดส์</u>					
<u>อยู่ในหมู่บ้าน</u>		<u>จำนวน</u>	<u>ร้อยละ</u>	<u>จำนวน</u>	<u>ร้อยละ</u>
ตอบว่า	- มี	20	26.7	1	1.0
	- ไม่มี	20	26.7	41	39.8
	- ไม่ทราบ	35	46.6	61	59.2
	รวม	75	100.0	103	100.0
<u>จำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์ที่ทราบโดยประมาณ</u>		1-3 คน		ไม่ทราบแน่นอน	
<u>การทราบว่า มีผู้ติดยาเส้นติดชนิดฉีด เข้าเส้น</u>					
<u>ในหมู่บ้าน</u>		<u>จำนวน</u>	<u>ร้อยละ</u>	<u>จำนวน</u>	<u>ร้อยละ</u>
ตอบว่า	- มี	44	58.7	36	35.0
	- ไม่มี	5	6.7	15	14.6
	- ไม่ทราบ	26	34.7	52	50.5
	รวม	75	100.0	103	100.0
<u>จำนวนผู้ติดยาเส้นติดชนิดฉีด เข้าเส้นที่ทราบโดยประมาณ</u>		25 - 30 คน		5-30 คน	
<u>ค่าเฉลี่ย คะแนนพฤติกรรมการพูดคุยและแนะนำ</u>					
<u>เรื่องโรคเอดส์แก่เพื่อนบ้าน ($\bar{X} \pm SD$)</u>		4.77 \pm 3.64		4.93 \pm 4.18	
<u>ค่าเฉลี่ย คะแนนพฤติกรรมการพูดคุยและแนะนำ</u>					
<u>เพื่อนบ้านให้เลิกเที่ยวหญิงบริการ ($\bar{X} \pm SD$)</u>		5.63 \pm 3.69		4.50 \pm 3.97	
<u>ค่าเฉลี่ย คะแนนพฤติกรรมการพูดคุยและแนะนำ</u>					
<u>เพื่อนบ้านใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์กับ</u>		หญิงบริการ ($\bar{X} \pm SD$)		5.31 \pm 3.94	
<u>ค่าเฉลี่ย คะแนนพฤติกรรมการพูดคุยและแนะนำเพื่อนบ้าน</u>		ใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์กับหญิงอื่นที่ไม่ใช่ภรรยา		หรือคู่วัย(แฟน)ของตนเอง ($\bar{X} \pm SD$)	
		4.59 \pm 3.85		4.72 \pm 3.98	

ตาราง 8 (ต่อ)

	ชุมชนบ้านน้ำยอน		ชุมชนบ้านท่ามะแกง	
ค่าเฉลี่ย คะแนนพฤติกรรมการพูดคุยและแนะนำเพื่อนบ้านให้เลิกใช้ยาเส้นติดเข้าเส้น ($\bar{X} \pm SD.$)	5.63 ± 3.86		3.48 ± 4.24	
ค่าเฉลี่ย คะแนนพฤติกรรมการพูดคุยหาวิธีการช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติดชนิดติดเข้าเส้น ($\bar{X} \pm SD.$)	4.93 ± 5.03		2.52 ± 4.37	
<u>การทราบว่าผู้ติดยาไปทำงานด้าน</u>	<u>จำนวน</u>	<u>ร้อยละ</u>	<u>จำนวน</u>	<u>ร้อยละ</u>
<u>บริการทางเพศที่อื่น</u>				
ทราบว่า - มี	53	70.7	31	30.1
- ไม่มี	2	2.6	14	13.6
- ไม่ทราบ	20	26.7	58	56.3
รวม	75	100.0	103	100.0
<u>จำนวนผู้ติดยาที่ไปทำงานด้านบริการทางเพศที่อื่นโดยประมาณ</u>	5 - 10 คน		20 คน	
<u>การเปลี่ยนแปลงจำนวนของผู้ติดยาที่ไปทำงานด้านบริการทางเพศเมื่อเทียบกับช่วงก่อนหน้า</u>	จำนวนลดลง		ไม่ทราบการเปลี่ยนแปลง	
ค่าเฉลี่ย คะแนนพฤติกรรมการพูดคุยกับเพื่อนบ้านเพื่อแก้ไขปัญหาผู้ติดยาในชุมชนไปทำงานด้านบริการทางเพศที่อื่น ($\bar{X} \pm SD.$)	4.51 ± 3.78		2.66 ± 3.58	
ค่าเฉลี่ย คะแนนพฤติกรรมการเกี่ยวกับชุมชนมีวิธีการช่วยเหลือผู้ติดยาในชุมชนไปทำงานด้านบริการทางเพศที่อื่น ($\bar{X} \pm SD.$)	4.80 ± 5.03		1.75 ± 3.82	
ค่าเฉลี่ย คะแนนพฤติกรรมการเกี่ยวกับชุมชนร่วมกันหาวิธีการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ ($\bar{X} \pm SD.$)	6.80 ± 4.70		3.98 ± 4.92	
ค่าเฉลี่ย คะแนนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ในชุมชน ($\bar{X} \pm SD.$)	3.87 ± 3.67		2.31 ± 3.42	
<u>การทราบว่ามีคนตายด้วยโรคเอดส์ในชุมชน</u>	<u>จำนวน</u>	<u>ร้อยละ</u>	<u>จำนวน</u>	<u>ร้อยละ</u>
ทราบว่า - มี	52	69.3	4	3.9
- ไม่มี	7	9.4	65	63.1
- ไม่ทราบ	16	21.3	34	33.0
รวม	75	100.0	103	100.0

ตาราง 8 (ต่อ)

	ชุมชนบ้านน้ำยอน		ชุมชนบ้านท่ามะแกง	
<u>การมีส่วนช่วยเหลือผู้ป่วยโรคเอดส์ในชุมชน</u>	<u>จำนวน</u>	<u>ร้อยละ</u>	<u>จำนวน</u>	<u>ร้อยละ</u>
- การให้กำลังใจ	51	68.0	17	16.5
- ช่วยเหลือในสิ่งที่เขาช่วยตัวเองไม่ได้	7	9.3	-	-
- ไม่เคยมีผู้ป่วยโรคเอดส์ในหมู่บ้าน	5	6.7	63	61.2
- ผู้ป่วยคนนั้น เป็นญาติของตนเอง	2	2.7	5	4.8
- ไม่ตอบคำถาม	2	2.7	13	12.7
- ช่วยเหลือ อื่น ๆ	8	10.6	5	4.8
รวม	75	100.0	103	100.0
<u>การเปลี่ยนแปลงจำนวนผู้ชายที่มีเพศสัมพันธ์</u> <u>กับหญิงบริการ เมื่อเทียบกับช่วงก่อนหน้านี้</u>	จำนวนลดน้อยลง		ไม่ทราบการเปลี่ยนแปลง	
<u>การเปลี่ยนแปลงจำนวนเพื่อนบ้านทั้งหญิงและชาย</u> <u>ที่มีเพศสัมพันธ์กับคนอื่นที่ไม่ใช่คู่ของตัวเอง</u> <u>เมื่อเทียบกับช่วงก่อนหน้านี้</u>	จำนวนลดน้อยลง		ไม่ทราบการเปลี่ยนแปลง	

จากตาราง 8 เป็นเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันสมาชิกของชุมชนจากโรคเอดส์ ซึ่งพฤติกรรมนั้นวัดออกมาในรูปคะแนนของพฤติกรรมเช่นเดียวกับพฤติกรรมต่อครอบครัว เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมก็เหมือนพฤติกรรมครอบครัว ซึ่งได้กล่าวไปแล้วทุกประการ โดยการกระทำเกิดขึ้นกับสมาชิกในชุมชน หรือชุมชนมีการกระทำบางอย่างเพื่อให้สมาชิกของชุมชนเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์น้อยลง ซึ่งถ้าสมาชิกชุมชนเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์น้อยมาก คะแนนพฤติกรรมก็จะได้เต็ม 10 คะแนน และคะแนนพฤติกรรมก็ลดลงไปเรื่อย ๆ จนได้ 0 คะแนน ถ้าสมาชิกมีโอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ

เมื่อพิจารณาการทราบว่ามีผู้ป่วยที่แสดงอาการของโรคเอดส์ในหมู่บ้าน พบว่าบ้านนายอนส่วนใหญ่ตอบไม่ทราบ คิดเป็น 46.7 % บางส่วนตอบว่า มี คิดเป็น 26.7 % ซึ่งผู้ที่ทราบว่ามีผู้ป่วยบอกว่า มีประมาณ 1-3 คน ส่วนบ้านท่ามะแกงส่วนใหญ่ตอบไม่ทราบ คิดเป็น 59.2 % และตอบว่า มี คิดเป็น 1.0 % ซึ่งผู้ที่ทราบว่ามี ไม่สามารถทราบจำนวนผู้ป่วย

สำหรับการทราบว่ามีผู้ติดยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นในหมู่บ้าน พบว่าบ้านนายอนส่วนใหญ่ตอบว่า มี คิดเป็น 58.7 % โดยมีจำนวนประมาณ 25-30 คน ส่วนบ้านท่ามะแกง ส่วนใหญ่ตอบว่าไม่ทราบ คิดเป็น 50.5 % รองลงมาตอบว่า มี คิดเป็น 35.0 % ซึ่งมีจำนวนผู้ติดยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นประมาณ 5-30 คน

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม การพูดคุยและแนะนำเรื่องโรคเอดส์แก่เพื่อนบ้าน พบว่าบ้านท่ามะแกง ได้คะแนนพฤติกรรมสูงกว่าบ้านนายอนเล็กน้อย คือได้คะแนน 4.93 ± 4.18 และ 4.77 ± 3.64 ตามลำดับ ซึ่งเป็นคะแนนที่ค่อนข้างต่ำ สำหรับค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมและแนะนำเพื่อนบ้านให้เลิกเที่ยวหญิงบริการ พบว่าทั้งสองชุมชนได้คะแนนค่อนข้างต่ำ โดยบ้านนายอนได้คะแนนสูงกว่าบ้านท่ามะแกง คือได้คะแนน 5.63 ± 3.69 และ 4.70 ± 3.97 ตามลำดับ ส่วนคะแนนพฤติกรรมและการพูดคุยเพื่อนบ้าน ให้ใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการ พบว่าทั้งสองชุมชนได้คะแนนค่อนข้างต่ำ เช่นกัน โดยบ้านนายอนได้คะแนนสูงกว่าบ้านท่ามะแกง คือได้คะแนน 5.31 ± 3.94 และ 4.64 ± 3.99 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการพูดคุยและแนะนำเพื่อนบ้านใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์กับหญิงอื่นที่ไม่ใช่ภรรยาหรือคูรัก (แฟน) ของตนเอง พบว่าทั้งสองชุมชนได้คะแนนค่อนข้างต่ำ โดยบ้านท่ามะแกงได้คะแนนพฤติกรรมสูงกว่าบ้านนายอนเล็กน้อย คือ ได้คะแนน 4.72 ± 3.98 และ 4.59 ± 3.85 ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการพูดคุยและแนะนำเพื่อนบ้านให้เลิกใช้ยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น พบว่าทั้งสองชุมชนได้คะแนนค่อนข้างต่ำ โดยบ้านนายอนได้คะแนนสูงกว่าบ้านท่ามะแกงค่อนข้างมาก คือได้คะแนน 5.63 ± 3.86 และ 3.48 ± 4.24 ตามลำดับ สำหรับค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมชุมชนมีการพูดคุยหาวิธีการช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น พบว่าทั้งสองชุมชนได้คะแนนค่อนข้างต่ำ โดยบ้านนายอนได้คะแนนสูงกว่า

บ้านท่ามะแกง โดยได้คะแนน 4.93 ± 5.03 และ 2.52 ± 4.37 ตามลำดับ

เมื่อมาพิจารณาเกี่ยวกับการทราบว่าคุณหญิงไปทำงานด้านบริการทางเพศที่อื่น พบว่าบ้านน้ำยอนส่วนใหญ่ 70.3 % ตอบว่ามี ซึ่งคิดเป็นจำนวนประมาณ 5-10 คน ส่วนบ้านท่ามะแกงส่วนใหญ่ตอบว่าไม่ทราบ คิดเป็น 56.3 % รองลงมาตอบว่ามี คิดเป็น 30.1 % ซึ่งมีจำนวนผู้หญิงไปทำงานดังกล่าวประมาณ 20 คน สำหรับการเปลี่ยนแปลงของผู้หญิงที่ไปทำงานด้านบริการทางเพศที่อื่น เมื่อเทียบกับช่วงก่อนหน้านั้น พบว่าบ้านน้ำยอนมีจำนวนลดน้อยลง ส่วนบ้านท่ามะแกงไม่ทราบการเปลี่ยนแปลง

เมื่อพิจารณาคุณค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการพูดคุยกับเพื่อนบ้านเพื่อแก้ไขปัญหาผู้หญิงในชุมชนไปทำงานด้านบริการทางเพศที่อื่น พบว่าทั้งสองชุมชนได้คะแนนค่อนข้างต่ำ โดยบ้านน้ำยอนได้คะแนนพฤติกรรมสูงกว่าบ้านท่ามะแกง คือได้คะแนน 4.51 ± 3.78 และ 2.66 ± 3.58 ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมเกี่ยวกับชุมชน มีวิธีการช่วยเหลือไม่ให้ผู้หญิงไปทำงานด้านบริการทางเพศที่อื่น พบว่าทั้งสองชุมชนได้คะแนนค่อนข้างต่ำ โดยบ้านน้ำยอนได้คะแนนพฤติกรรมสูงกว่าบ้านท่ามะแกงค่อนข้างมาก คือได้คะแนน 4.80 ± 5.03 และ 1.75 ± 3.82 ตามลำดับ สำหรับค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมเกี่ยวกับชุมชนร่วมกันหาวิธีการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ พบว่าบ้านน้ำยอนได้คะแนนสูงกว่าบ้านท่ามะแกงค่อนข้างมาก คือได้คะแนน 6.80 ± 4.70 และ 3.98 ± 4.92 ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยสุดท้ายเป็นค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ในชุมชน พบว่าทั้งสองชุมชนได้คะแนนค่อนข้างต่ำ โดยบ้านน้ำยอนได้คะแนนสูงกว่าบ้านท่ามะแกงคือ ได้คะแนน 3.87 ± 3.67 และ 2.31 ± 3.42 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาการทราบว่ามีคนตายด้วยโรคเอดส์ในชุมชน พบว่าบ้านน้ำยอนส่วนใหญ่ตอบว่า มี คิดเป็น 67.3 % โดยมีจำนวนประมาณ 1-2 คน ส่วนบ้านท่ามะแกงส่วนใหญ่ตอบว่าไม่มี คิดเป็น 63.1 % มีผู้ตอบว่ามีเพียง 3.9 % ซึ่งก็ไม่ทราบจำนวนคนตายที่แน่นอน สำหรับการมีส่วนช่วยเหลือผู้ป่วยโรคเอดส์ในชุมชน พบว่าบ้านน้ำยอนส่วนใหญ่ตอบว่าให้กำลังใจ คิดเป็น 68.0% และมีผู้ป่วยซึ่งเป็นญาติของตนเอง 2.7 % ส่วนบ้านท่ามะแกงส่วนใหญ่จะตอบว่า ไม่เคยมีผู้ป่วยโรคเอดส์ในหมู่บ้าน 61.2 % แต่ก็มีผู้ตอบว่า ผู้ป่วยเป็นญาติของตนเอง ประมาณ 4.9 %

การเปลี่ยนแปลงจำนวนผู้ชายที่มีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการเมื่อเทียบกับช่วงก่อนหน้านั้น พบว่าบ้านน้ำยอนมีจำนวนลดน้อยลง ส่วนบ้านท่ามะแกงส่วนใหญ่ไม่ทราบการเปลี่ยนแปลง สำหรับการเปลี่ยนแปลงเพื่อนบ้านทั้งหญิงและชายที่มีเพศสัมพันธ์กับคนอื่นที่ไม่ใช่คู่ของตนเอง เมื่อเทียบกับช่วงก่อนหน้านั้น พบว่าบ้านน้ำยอนมีจำนวนลดน้อยลง ส่วนบ้านท่ามะแกงส่วนใหญ่ไม่ทราบการเปลี่ยนแปลง

ตาราง 9 เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมรวมในการป้องกันสมาชิกของชุมชนจากโรคเอดส์

	จำนวนตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่า t	ค่า P
บ้านน้ำยอน	75	50.83	26.75	15.441	0.0003
บ้านท่ามะแกง	103	35.69	24.34		

จากตาราง 9 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมรวมในการป้องกันสมาชิกของชุมชน จากโรคเอดส์ของทั้งสองชุมชน จะเห็นว่าจำนวนตัวอย่างของทั้งสองชุมชนตอบคำถามได้ครบถ้วน และได้ผลดังนี้ ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมรวมของบ้านน้ำยอนคือ 50.83 ± 26.75 และค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมรวมของบ้านท่ามะแกง 35.69 ± 24.34 ซึ่งบ้านน้ำยอนมีคะแนนพฤติกรรมรวมสูงกว่าบ้านท่ามะแกงค่อนข้างมาก และความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมรวมนี้เมื่อทดสอบทางสถิติ พบความต่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.0003$) ดังนั้นชุมชนบ้านน้ำยอนมีพฤติกรรมรวมในการป้องกันสมาชิกของชุมชนจากโรคเอดส์ดีกว่าบ้านท่ามะแกงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 10 เปรียบเทียบการควบคุมและป้องกันชุมชนจากโรคเอดส์ของชุมชนบ้าน
น้ำยอนและชุมชนบ้านท่ามะแกง

	ชุมชน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่า t	ค่า p
พฤติกรรมป้องกันตนเอง จากโรคเอดส์ของผู้ชาย	บ้านน้ำยอน	54.00	8.78	3.157	0.0762
	บ้านท่ามะแกง	57.15	6.44		
พฤติกรรมป้องกันตนเอง จากโรคเอดส์ของผู้หญิง	บ้านน้ำยอน	49.79	4.94	0.857	0.6383
	บ้านท่ามะแกง	48.23	6.38		
พฤติกรรมป้องกันสมาชิก ในครอบครัวจากโรคเอดส์	บ้านน้ำยอน	55.77	15.01	0.858	0.5474
	บ้านท่ามะแกง	58.26	15.69		
พฤติกรรมป้องกันสมาชิก ในชุมชนจากโรคเอดส์	บ้านน้ำยอน	50.83	26.75	15.441	0.0003
	บ้านท่ามะแกง	35.69	24.34		

จากตาราง 10 การเปรียบเทียบการควบคุมและป้องกันชุมชนจากโรคเอดส์
ระหว่างชุมชนบ้านน้ำยอน ซึ่งมีวิธีการประเมินชุมชนแบบมีส่วนร่วมกับชุมชนบ้านท่ามะแกง ซึ่งมีวิธีการ
ที่ปฏิบัติอยู่ได้ผลการศึกษาดังนี้

1. พฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์ ทั้งของผู้ชายและของผู้หญิง ในชุมชนที่มีวิธีการประเมินชุมชนแบบมีส่วนร่วม และในชุมชนที่มีวิธีการที่ปฏิบัติอยู่ไม่แตกต่างกัน โดยพฤติกรรมของผู้ชายและผู้หญิง ในชุมชนที่มีวิธีการประเมินชุมชนแบบมีส่วนร่วม ไม่ดีกว่าในชุมชนที่มีวิธีการที่ปฏิบัติอยู่
2. พฤติกรรมในการป้องกันสมาชิกของครอบครัวจากโรคเอดส์ในชุมชนที่มีวิธีการประเมินชุมชนแบบมีส่วนร่วมและในชุมชนที่มีวิธีการที่ปฏิบัติอยู่ไม่แตกต่างกัน โดยพฤติกรรมของสมาชิกในครอบครัวในชุมชนที่มีวิธีการประเมินชุมชนแบบมีส่วนร่วม ไม่ดีกว่าในชุมชนที่มีวิธีการที่ปฏิบัติอยู่
3. พฤติกรรมในการป้องกันสมาชิกของชุมชนจากโรคเอดส์ในชุมชนที่มีวิธีการประเมินชุมชนแบบมีส่วนร่วม ทำให้พฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ ดีกว่าในชุมชนที่มีวิธีการที่ปฏิบัติอยู่